

- моніторинг внутрішнього та зовнішнього аудиту;
- застосування ресурсозберігаючої техніки;
- використання маловідходних технологій тощо.

В результаті ці заходи сприятимуть усуненню непродуктивних витрат і втрат, ліквідації браку, кращому обслуговуванню обладнання, посиленню контролю за зберіганням ресурсів, зменшенню частки управлінських видатків тощо.

Отже, аналіз операційних витрат на підприємстві дозволяє оптимізувати процес виробництва та надати повну аналітичну інформацію для його подальшого стратегічного розвитку.

Список використаних джерел:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку (П(С)БО) 16 "Витрати" (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. Режим доступу до джерела: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00_2
2. Рокожиця А.Ю. Аналіз операційних витрат: стаття [Електронний ресурс]. Режим доступу до джерела: <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/07/Rokozhitsya-A.YU.-Ivata-V.V..pdf>

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІ РОЗВИТКУ ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ: ВІТЧИЗНЯНА ПРАКТИКА

*Сухорукова А. Л., канд. наук з держ. упр., Гураль Г. А., магістр,
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв*

В сучасних умовах розвитку системи оподаткування існує чимало невирішених питань, зокрема, оптимальність ставок, результативність адміністрування розрахунків з бюджетом, гармонізація податкового та фінансового обліку тощо. Зміни, що відбулися в структурі податкових відносин, потребують детального вивчення та аналізу. Саме тому питання податкового менеджменту та податкового планування як на підприємстві, так і в державі в цілому мають стратегічне значення.

Сьогодні система менеджменту є невід'ємним елементом будь-якої сфери економічних і суспільних відносин. З часу запровадження податкового кодексу спостерігається суттєве, проте нерівнозначне податкове навантаження на суб'єктів господарювання, що призводить до диспропорційних умов конкуренції. Особливого значення набуває впровадження в діяльність підприємств заходів щодо оптимізації податкових платежів, теоретичні та методичні засади яких визначає податкове планування [1].

Податковий менеджмент є складовою всієї податкової політики, як на рівні держави, так і на рівні підприємства. Він являє собою систему принципів і методів розробки та реалізації управлінських рішень, пов'язаних з вибором податкової системи, розрахунком податкових платежів, постійним контролем за їх здійсненням. Завданням податкового менеджменту є розробка податкової політики підприємства залежно від його економічної стратегії та напрямів

діяльності, а також визначення такої системи податків, яка б дала змогу отримувати найбільші прибутки, оптимізуючи податкові платежі до державного бюджету.

Ефективність податкового планування полягає у мінімізації податкових зобов'язань шляхом законного використання колізій і недоробок нормативних законодавчих актів. При цьому платник податків повністю розкриває свою облікову і звітну інформацію податковим органам. Базові засади податкового планування – максимізація доходу за рахунок мінімізації податків. Одним із найважливіших показників ефективності податкового менеджменту підприємства є мінімізація податкових зобов'язань шляхом законного використання існуючих протиріч Податкового кодексу України. Суб'єкт господарювання повністю розкриває свою облікову та звітну інформацію у податковій та фінансовій звітності. Основою належно організованого податкового менеджменту на підприємстві є максимізація доходу за рахунок мінімізації податків [2].

Згідно з тенденціями розвитку податкового менеджменту в Україні, складові системи податкового менеджменту підприємства доцільно представити наступними елементами:

- стратегія оптимізації податкових зобов'язань з чітким планом її реалізації;
- оптимізація договірних відносин з контрагентами через вибір типу договору, партнера по бізнесу і умов операції;
- організація системи бухгалтерського і податкового обліку, що дозволяють оперативно отримувати об'єктивну інформацію для податкового менеджменту;
- планування раціонального розміщення активів не тільки з погляду прибутковості інвестицій, але і розмірів податків, що сплачуються при отриманні доходів;
- формування облікової політики для оподаткування, з максимальним використанням можливостей зниження податкового тягаря, передбачених податковим законодавством України, з урахуванням зовнішніх і внутрішніх чинників;
- застосування обґрунтованих і ефективних методик розподілу непрямих витрат, що дозволяють зменшити податкові платежі;
- визначення і моніторинг пільг, діючих в поточному і наступних податкових періодах, якими має право користуватися підприємство;
- розробка системи контролю за наднормативними витратами, що не враховуються в оподаткуванні [3].

Як свідчить міжнародний досвід розвитку системи оподаткування, саме законодавство штовхає платників податків на пошук шляхів ухилення від сплати податків, оскільки механізм оподаткування суперечить загальній економічній логіці, а часто і здоровому глузду: відсутність чітких правил у визначенні бази оподаткування, неефективна система адміністрування податків, недовіра до уряду тощо. На жаль, сьогодні в Україні відсутні чіткі критерії як

самих процедур податкового планування, так і оцінки дій платника за результатами його впровадження на підприємстві.

Ключовим питанням на сьогодні у системі формування податкового менеджменту має стати реформування системи адміністраторів податків і зборів. Сучасна система адміністраторів складається з кількох незалежних органів державної влади, зокрема, Державної фіскальної служби, Державної митної служби [4]. Доцільним, на нашу думку, є об'єднання адміністраторів за принципом спільного запровадження реалізації механізмів адміністрування податків і зборів та проведення єдиної державної податкової, митної та бюджетної політики.

Таким чином, запровадження системи податкового менеджменту на макрорівні є своєчасним та необхідним. Запровадження Податкового кодексу дало змогу стверджувати, що багато зазначених у ньому положень, принципів залишаються сьогодні задекларованими. Разом з тим, реформування податкової системи беззаперечно є фактором створення раціональної податкової системи з вищим ступенем цілісності, нейтральності, справедливості, передбачуваності, відповідності вимогам податкового законодавства ЄС.

В умовах реформування податкової системи ефективність податкового менеджменту на рівні держави полягає в умінні розпізнавати стратегічні проблеми та швидко вирішувати їх, зменшуючи негативний вплив на збалансованість фінансової системи та на обсяги податкових надходжень до Державного бюджету.

Список використаних джерел:

1. Атаманенко І. Методи оптимізації оподаткування в системі податкового планування. Збірник наукових праць Львівського інституту банківської справи Університету банківської справи НБУ [Електронний ресурс]. Режим доступу : www.pbuv.gov.ua.
2. Алексеев І. Планування інформаційного забезпечення податкових потоків підприємства. Формування ринкової економіки в Україні. 2009. № 19. С. 3-6.
3. Карпінський Б. А., Залуцька Н. С. Стратегічний податковий менеджмент як механізм управління економічним розвитком держави. Стратегічні пріоритети. 2007. № 4 (5). С. 39-42.
4. Валєєва Д.Р. Податковий менеджмент у системі управління підприємством [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://intkonf.org/valeeva...emstvom>.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ У ФЕДЕРАТИВНІЙ РЕСПУБЛІЦІ НІМЕЧЧИНІ

*Сухорукова А. Л., канд. наук з держ. упр., Льоткіна Т. Є., бакалавр,
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв*

Всесвітньо відомо, що саме у Німеччині зародилася перша в світі наукова школи управління державними фінансами та адміністрування податків, так звана камералістика (Kameralwissenschaft, Kameralia). Предметом цієї науки був цикл господарських, фінансових та адміністративних знань а головною